

Impacte de la COVID-19 i de l'estat d'alarma a la policia local

Versió lliure difusió

**Diputació
Barcelona**

Impacte de la COVID-19 i de l'estat d'alarma a la policia local

Versió lliure difusió

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Recursos Humans, Hisenda i Serveis Interns
Direcció de Serveis de Planificació Econòmica
Servei de Programació
Edifici Can Serra
Rambla de Catalunya, 126, 5è
08008 Barcelona
Tel. 934 022 237
s.programacio@diba.cat
www.diba.cat/web/menugovernlocal/cci_policialocal

SUMARI

PRESENTACIÓ	5
INTRODUCCIÓ	6
RECURSOS HUMANS	6
SIMPTOMATOLOGIA I ABSENTISME	6
PROTECCIÓ DE LA SALUT	9
FORMACIÓ	9
HORES EXTRAORDINÀRIES	10
ACTUACIONS DURANT L'ESTAT D'ALARMA	10
CUSTÒDIA MESURES DE CONFINAMENT	10
ACTIVITATS	10
VALORACIÓ ESTRATÈGICA.....	11
PRINCIPALS DIFICULTATS	11
ADAPTACIÓ ORGANITZATIVA	12
PREPARACIÓ DAVANT UN POSSIBLE REBROT	12
SUPPORT SUPRAMUNICIPAL	13
AUTOAVALUACIÓ.....	14
BONES PRÀCTIQUES.....	14
OPORTUNITATS DE MILLORA	14
RESUM EXECUTIU.....	15
ANNEX: ENQUESTA ELABORADA PER A LA RECOLLIDA DE DADES	17

PRESENTACIÓ

Durant els mesos de març, abril, maig i fins el 20 de juny de 2020 i mentre ha durat l'estat d'alarma, els caps de policia local han estat gestionant les seves plantilles en una situació de crisi provocada per la malaltia de la COVID-19.

Mai des de l'entrada en vigor de la Constitució de 1978, una crisi havia suposat l'adopció de mesures excepcionals de tot tipus i en tots els nivells, i durant un període tant llarg com aquest, essent el confinament de la majoria de la població la mesura més restrictiva.

El Real Decret 463/2020, de 14 de març, pel que es declarava l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19 permetia prendre tota una sèrie de mesures per controlar la mobilitat i intentar evitar la propagació del virus.

Arran de l'Ordre SND/535/2020, de 17 de juny, per la que es modificava l'Ordre SND 414/2020, de 16 de maig, per a la flexibilització de determinades restriccions d'àmbit nacional establertes després de la declaració de l'estat d'alarma en aplicació de la fase 2 del Pla per a la transició cap a una nova normalitat, i l'Ordre SND/458/2020, de 30 de maig, per a la flexibilització de determinades restriccions d'àmbit nacional establertes després de la declaració de l'estat d'alarma en aplicació de la fase 3 del Pla per a la transició cap a una nova normalitat, Catalunya va passar a fase 3, de la que resultà la Resolució SLT/1429/2020 de 18 de juny Generalitat cap a la fase de represa.

En aquests temps (100 dies) els caps de policia local han hagut de gestionar les seves plantilles en condicions difícils i adverses. Això ha suposat haver de prendre moltes decisions i adequar les tasques policials a les necessitats de cada moment i poder complir tant amb les normes que des de l'estat s'anaven dictant com els requeriments que les persones demandaven del servei policial.

Per tot plegat, l'anàlisi sobre l'impacte de la Covid19 que fa la Diputació de Barcelona en aquest treball se centra en els següents tres àmbits:

- ◆ La plantilla
- ◆ Els recursos materials utilitzats (EPIS)
- ◆ L'activitat policial

Així mateix, es fa una reflexió sobre les decisions que s'han hagut de prendre per detectar les bones pràctiques que s'han executat en un cos de policia local i, en sentit contrari, conèixer les accions i/o dispositius que no era necessari dur a terme i que han pogut ser perjudicials pel servei o per la imatge de la policia local.

1. INTRODUCCIÓ

Per a l'elaboració d'aquest estudi, la Diputació de Barcelona ha dissenyat una enquesta que han emplenat un total de 52 cossos de policia local, els quals donen servei a 52 municipis que abasten el 54% de la població resident a la demarcació de Barcelona, excloent la ciutat comtal. Durant el període d'anàlisi es van registrar en aquests territoris 907 casos confirmats de COVID-19 per cada 100.000 habitants

Les dades corresponen a l'estat d'alarma comprés entre el 14 de març i el 20 de juny de 2020, ambdós inclosos. D'acord amb l'objecte d'aquest treball, els resultats es presenten de manera agregada i només es destaquen específicament aquelles dispersions que ajuden a contextualitzar les mitjanes.¹

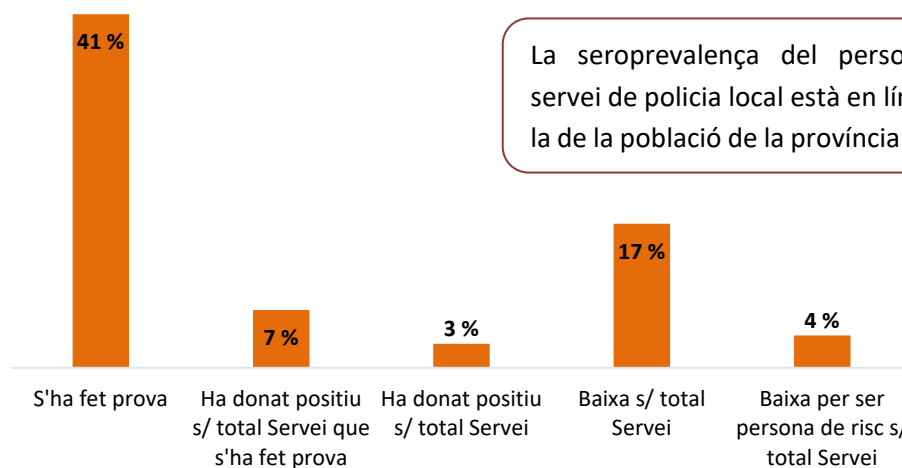
L'àmbit territorial de referència per aquest estudi va registrar el 29% dels casos de COVID-19 confirmats a Catalunya i el 54% dels casos de la província¹.

2. RECURSOS HUMANS

2.1. SIMPTOMATOLOGIA I ABSENTISME

En relació amb els treballadors del Servei de policia local, el **41% es va fer alguna prova** (test ràpid i/o PCR) dels quals el 7% va donar positiu, el que representa un **3% de positius sobre tot el personal del servei**. Aquestes xifres estan en la línia amb les detectades al territori.

Del total de la plantilla, el **17% va estar de baixa** el algun moment (el 4% per ser personal de risc), indicador que se situa 4 punts percentuals per sobre de la mitjana del 2019².

Ara bé, cal fer especial menció a l'heterogeneïtat dels indicadors relacionats amb la diagnosi de la malaltia.

¹ Font: registre RSAcovid19 del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya (dades acumulades del 14/03 al 20/06 ambdós inclosos).

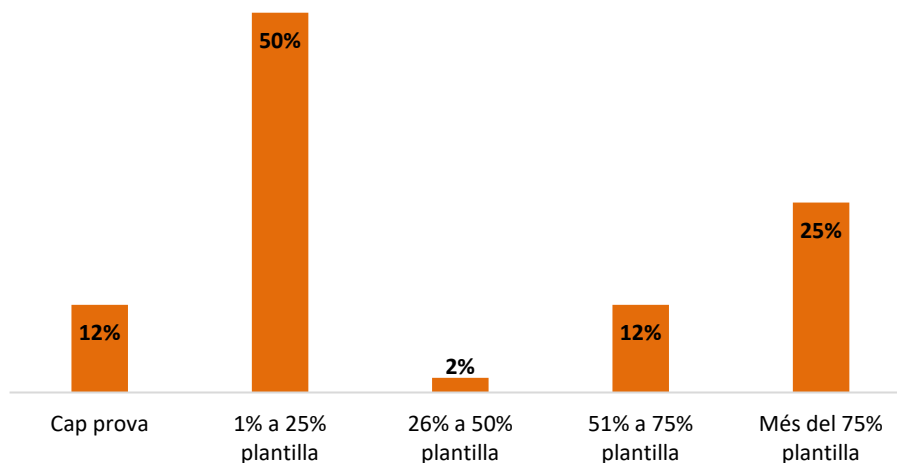
² Font: % d'hores de baixa sobre hores de conveni segons el Cercle de Comparació Intermunicipal de Policia Local de la Diputació de Barcelona.

³ Font: dades 3a Ronda (08/06-22/06) de l'Estudio Nacional de Sero-epidemiología de la infección por SARS-COV-2 en España liderat pel Ministerio de Sanidad, Consumo y Bienestar Social.

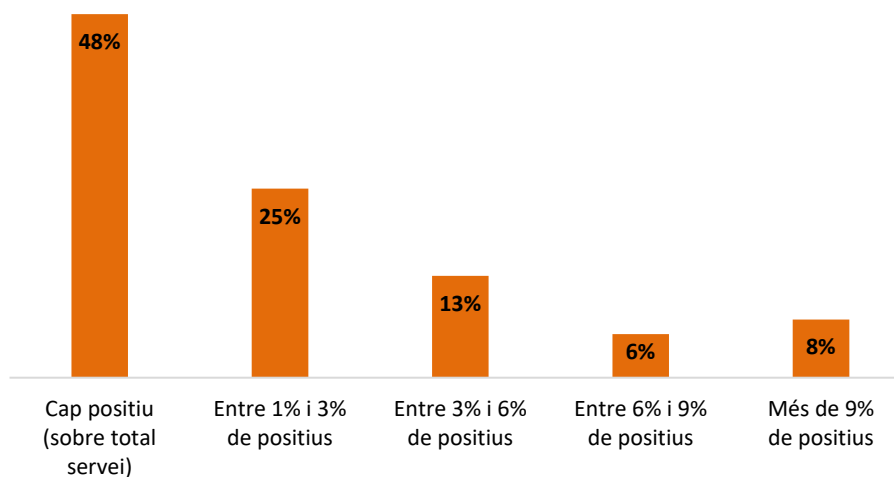

D'una banda, el **12% de totes les policies locals no ha efectuat cap prova** per detectar la COVID-19 als seus treballadors (tests ràpids i/o PCR). Igualment, gairebé **dos terços dels serveis han fet proves a menys d'una quarta part dels seus treballadors**, tal com posa de manifest la distribució dels serveis de policia local segons el percentatge de la plantilla a qui s'ha efectuat alguna prova:

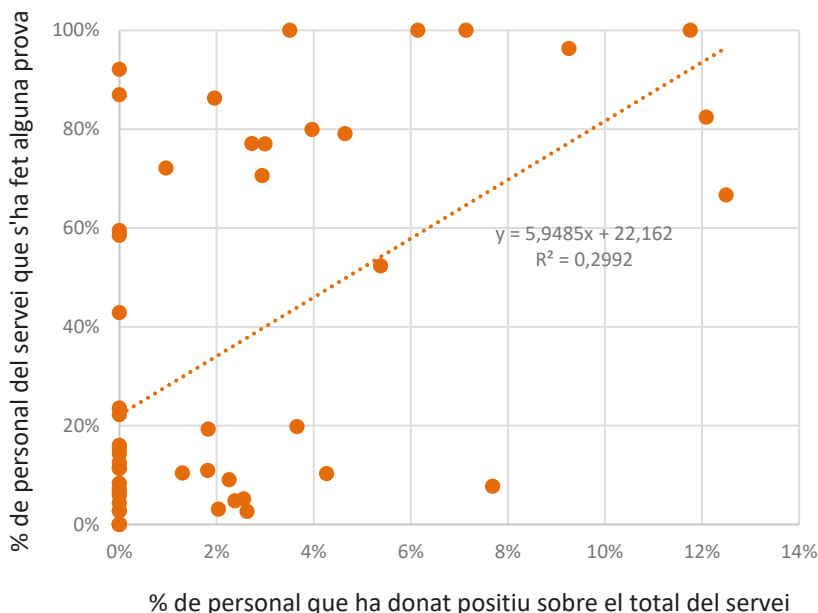
El % de personal del servei de policia local que s'ha fet alguna prova de diagnosi de la malaltia i el % de casos confirmats són molt diferents entre els municipis.

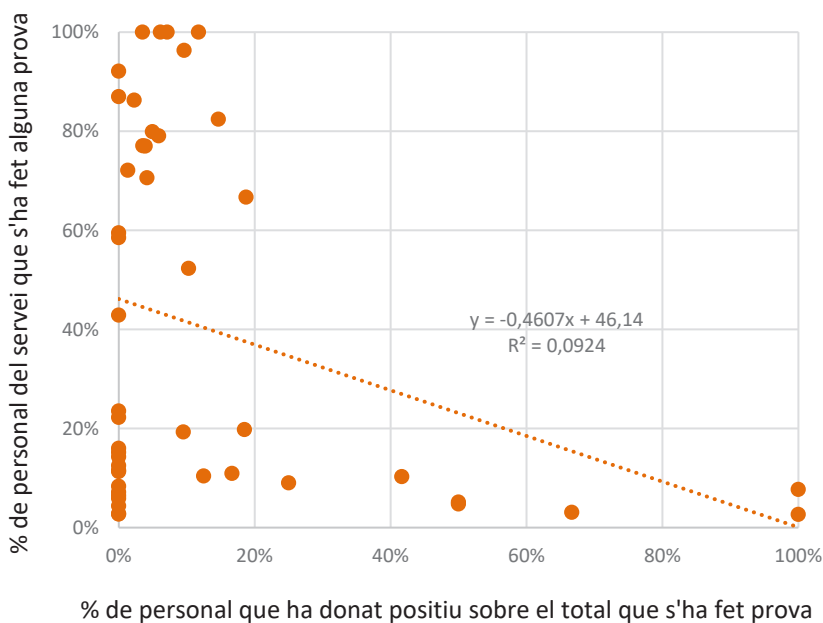
D'altra banda, aproximadament **la meitat dels serveis no han confirmat cap cas entre la seva plantilla**, mentre que gairebé el **75% han confirmat menys d'un 3% de positius** entre tots els seus treballadors:

Altrament, és significativa la correlació positiva detectada entre el % del personal del servei que s'ha fet alguna prova i el % de treballadors de tot el servei que han donat positiu, fet que fa pensar que les **proves diagnòstiques s'han anat efectuant quan ja hi havia indicis de contagi.**

En efecte, s'evidencia una correlació inversa entre el % de personal del Servei que s'ha efectuat alguna prova i el % de treballadors dels que se l'han fet que han donat positiu: **quants menys treballadors s'han fet les proves, més positius hi ha entre els que se les han fet.**

2.2. PROTECCIÓ DE LA SALUT

Amb tot, de mitjana s'han efectuat **1,2 proves a cada treballador** a qui s'ha fet un test ràpid o prova PCR durant l'estat d'alarma (destaca algun municipi concret on s'han fet diferents proves als mateixos policies).

Complementàriament, cada treballador/a del servei va disposar del següent material d'autoprotecció per tal de prevenir la malaltia:

86 mascaretes

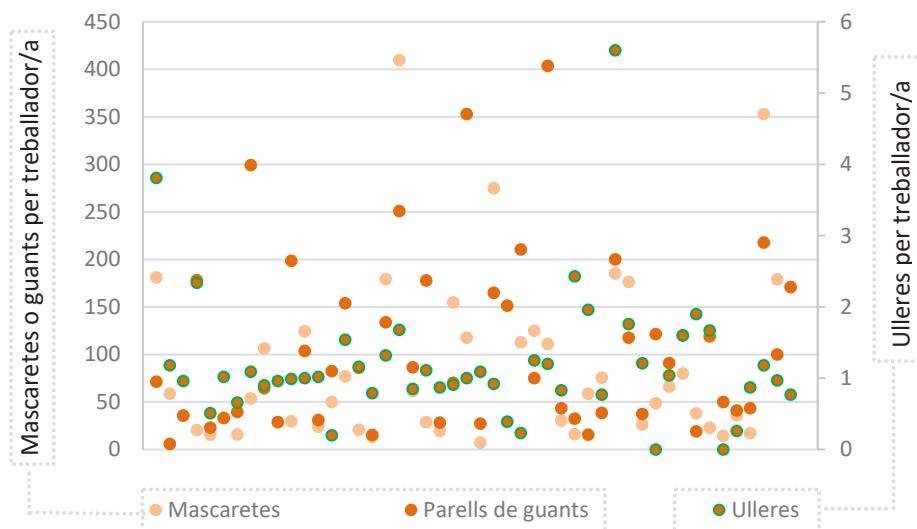

114 parells de guants

1 ulleres de protecció

Ara bé, tal com succeeix amb els materials per diagnosticar la infecció per COVID-19 (tests i proves PCR), existeix una important heterogeneïtat quant a la dotació dels equips de protecció individual (EPI) a cada cos policial.

2.3. FORMACIÓ

Amb vista a la capacitat de la plantilla, el 29% del personal del Servei de policia ha realitzat formació especialitzada amb motiu de la COVID-19.

Un 60% dels serveis municipals de policia local no han fet formació especialitzada amb motiu de la pandèmia.

En relació amb la utilització de suport psicològic, només l'ha requerit una persona d'un sol municipi. Representa el 0,03% de tot el personal dels serveis analitzats.

2.4. HORES EXTRAORDINÀRIES

Respecte les hores de conveni, s'han realitzat de mitjana un **1,7%** d'hores extraordinàries. Ara bé, **un terç dels municipis no han necessitat** recórrer a aquesta solució. En general, s'han adoptat altres solucions organitzatives per fer front a la nova realitat dels serveis a prestar.

El % d'hores extraordinàries durant l'estat d'alarma (1,7%) se situa **significativament per sota de la mitjana de l'any 2019 (5,2%)⁴**.

3. ACTUACIONS DURANT L'ESTAT D'ALARMA

3.1. CUSTÒDIA MESURES DE CONFINAMENT

Arran de les actuacions desenvolupades pels serveis de policia local dirigides a garantir l'acompliment de mesures establertes en l'estat d'alarma, s'han interposat per incompliment **16,4 denúncies per cada 1.000 habitants** i s'han **detingut 0,7 persones per cada 10.000 habitants**. Amb tot, el 52% dels municipis no va detenir ningú.

De mitjana es va denunciar per incompliment de les mesures de l'estat d'alarma gairebé el 2% de la població. Alguns municipis (el 10% de la mostra) arriben fins el 4%.

3.2. ACTIVITATS

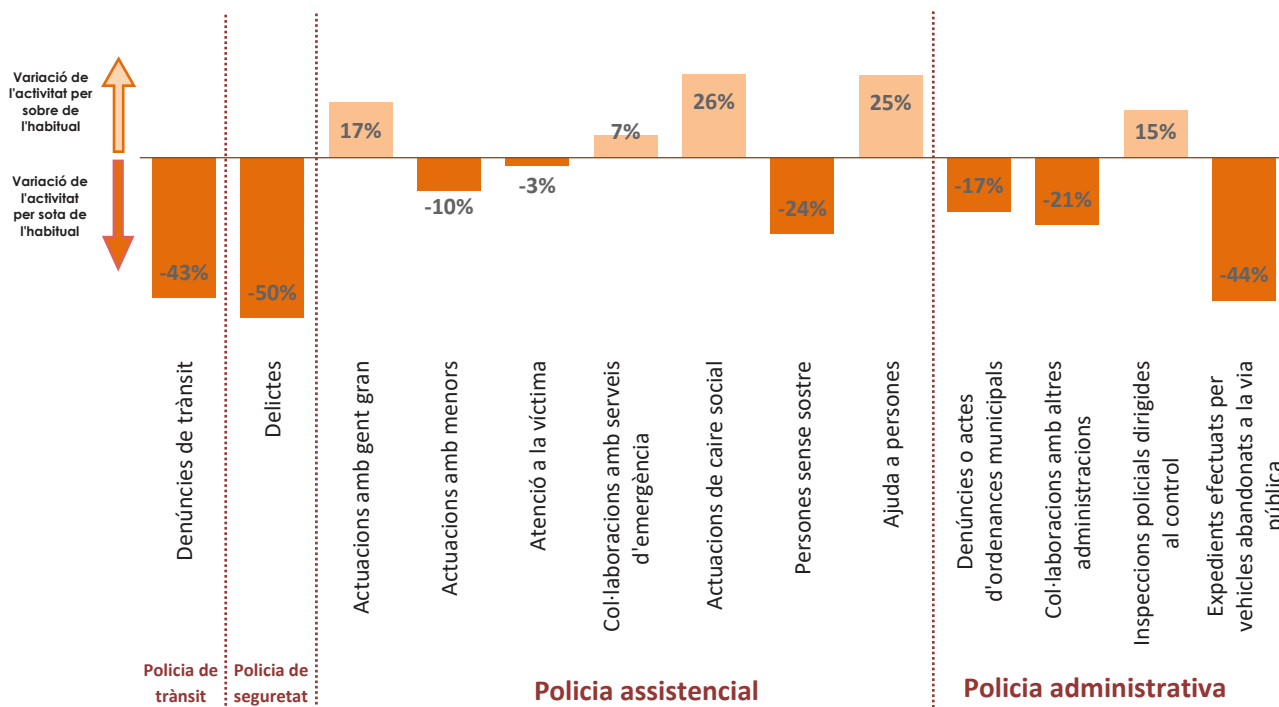
Pel que fa al conjunt de les activitats desenvolupades durant l'estat d'alarma⁵, han augmentat notablement les **actuacions de caire social** i l'**ajuda a persones**, tot com les actuacions amb **gent gran** i les **inspeccions dirigides al control**. També han augmentat, tot i que lleugerament, les **col·laboracions amb els serveis d'emergència**.

D'altra banda, s'ha mantingut més o menys semblant el nombre d'**actuacions d'atenció a la víctima**.

En canvi, com a conseqüència del confinament domiciliari de la ciutadania, han disminuït molt significativament les actuacions de **policia de trànsit i de seguretat** (denúncies de trànsit i delictes), junt amb el nombre d'expedients efectuats per **vehicles a la via pública**. Tot i que en menor mesura, també han disminuït les actuacions amb **persones sense sostre**, les **col·laboracions amb altres administracions**, les **denúncies per ordenances municipals** i les **actuacions amb menors**.

⁴ Font: indicador "% d'hores extraordinàries sobre hores de conveni" del Cercle de Comparació Intermunicipal de Policia Local de la Diputació de Barcelona (dades 2019).

⁵ La variació de les actuacions per tipologia es valora en una escala de 0 a 10, on el 5 representa que no hi ha hagut cap canvi durant l'estat d'alarma de l'any 2020 respecte el mateix període de l'any 2019. Per facilitar-ne la interpretació, s'extrapola la valoració mitjana resultant en format de variació percentual.

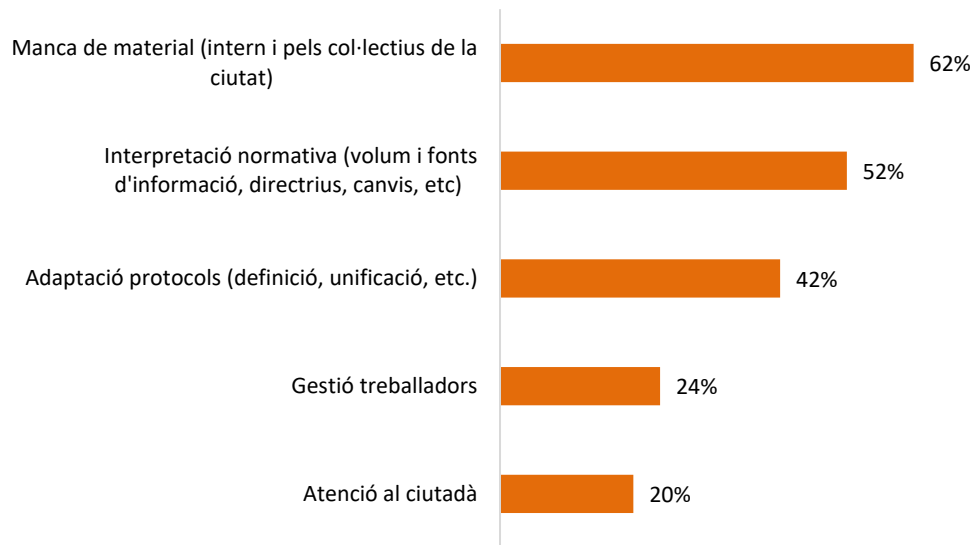
4. VALORACIÓ ESTRATÈGICA

4.1. PRINCIPALS DIFICULTATS

Durant l'estat d'alarma, la principal dificultat dels serveis de policia local de la demarcació de Barcelona ha sigut l'**aprovisionament de material** de protecció individual (EPI) i de proves diagnòstiques.

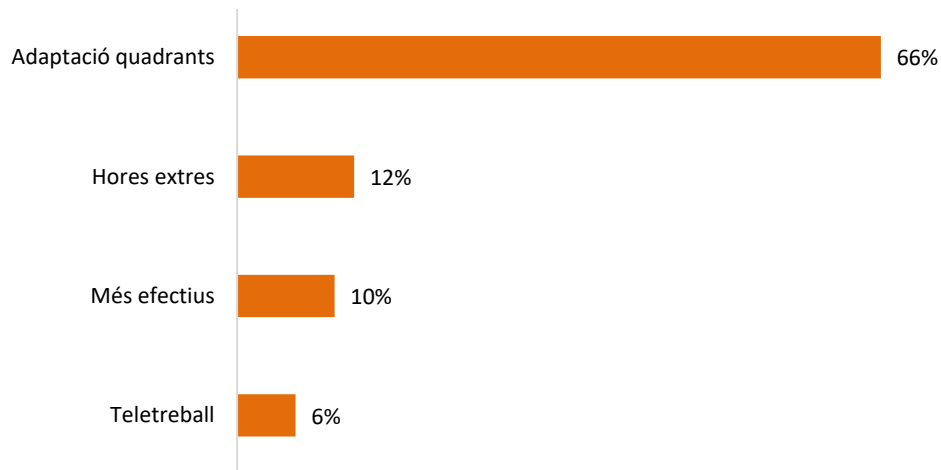
L'adaptació dels protocols a les recomanacions sanitàries junt amb l'adequació de les actuacions a les disposicions normatives també ha sigut complicat degut al **gran volum d'informació**, les diferents fonts existents i el caràcter canviant de les restriccions.

Pel que fa al 24% dels cossos policials que han trobat dificultats relacionades amb la gestió dels treballadors, fan referència a la contenció emocional i a l'**adequació de la gestió interna** del servei. Destaquen en qualsevol cas la bona predisposició i vocació de servei públic dels agents.

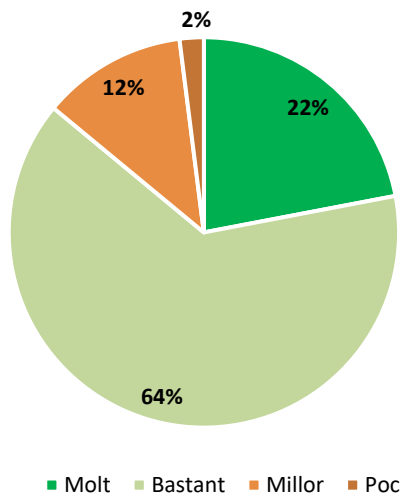
4.2. ADAPTACIÓ ORGANITZATIVA

Dos terços dels cossos de policia local han modificat els seus **quadrants** per minimitzar els riscos de contagi. A més, la majoria de serveis han suspès els dies de vacances i altres permisos no imprescindibles.

4.3. PREPARACIÓ DAVANT UN POSSIBLE REBROT

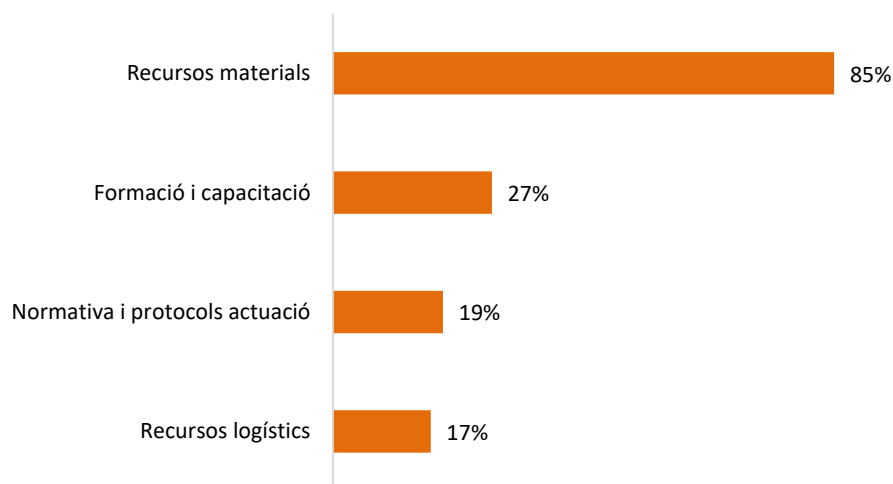
La gran majoria dels serveis de policia local estan actualment preparats per a un possible rebrot.

Un 86% dels serveis es consideren **molt o bastant** preparats per fer front a un possible rebrot de la malaltia.

4.4. SUPORT SUPRAMUNICIPAL

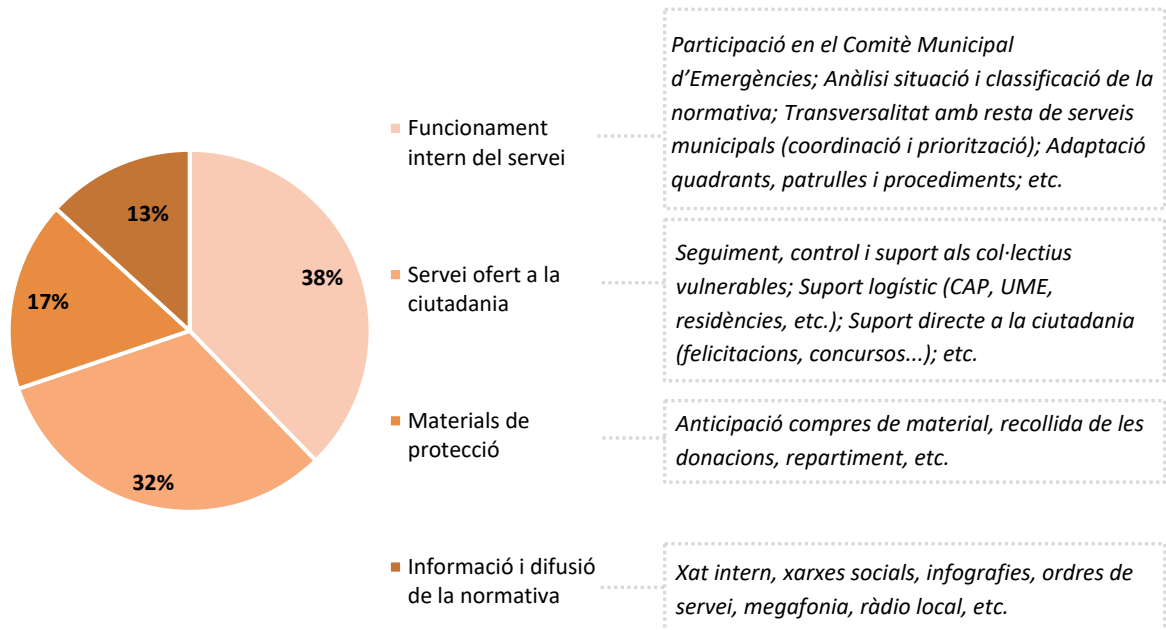
En línia amb l'objectiu de donar suport als ens locals de la província, la Diputació de Barcelona també s'ha interessat per saber què s'espera d'aquesta corporació davant situacions semblants. Destaca molt especialment la **demanda de recursos materials**, principalment **equips de protecció individual (EPI) i tests de diagnosi**.

5. AUTOAVALUACIÓ

5.1. BONES PRÀCTIQUES

Durant el període d'anàlisi, els serveis de policia local de la demarcació territorial de Barcelona han reportat un total de 53 bones pràctiques que es poden agrupar al voltant de 4 grans àmbits.

5.2. OPORTUNITATS DE MILLORA

Davant la situació a la que han hagut de fer front, algunes de les policies locals han identificat un total de 12 oportunitats de millora, la majoria relacionades amb el **desconeixement inicial** de les mesures d'autoprotecció i els **protocols** a adoptar per part dels agents. Destaca algun cas on ha **mancat personal** i algun altre on la **manca de proves diagnòstiques** a la plantilla ha incrementat el nerviosisme i el sentiment d'incertesa. També s'ha fet palesa la manca d'adequació d'algunes instal·lacions per garantir les **distàncies de seguretat**.

6. RESUM EXECUTIU

- ◆ Durant l'estat d'alarma, gairebé un **terç dels treballadors ha fet formació** especialitzada amb motiu de la COVID-19.
- ◆ De mitjana un **41% de la plantilla s'ha fet un test ràpid i/o PCR**, dels quals el **7% ha donat positiu**, el que representa el **3% del total del personal del servei**. Tanmateix, un 12% de les policies locals no ha realitzat cap prova de diagnosi als seus agents.
- ◆ Les hores extres han disminuït respecte la mitjana tot i el **17% de la plantilla que ha estat de baixa** en algun moment (el 4% per ser personal de risc).
- ◆ En relació amb els equips de protecció individual (EPI), cada treballador/a del servei ha disposat de **86 mascaretes, 114 parells de guants i 1 parell d'ulleres**.
- ◆ S'han interposat **16,4 denúncies per cada 1.000 habitants** i s'han **detingut 0,7 persones per cada 10.000 habitants** per no acomplir les mesures establertes en l'estat d'alarma.
- ◆ Han **augmentat les actuacions de caire social i l'ajuda a persones**, tot com les **actuacions amb gent gran** i les **inspeccions dirigides al control**.
- ◆ Han **disminuït** les actuacions de **policia de trànsit i de seguretat** (denúncies de trànsit i delictes) i els expedients efectuats per **vehicles a la via pública**.
- ◆ Com a principals dificultats destaca l'**aprovisionament de material, la interpretació i aplicació dels canvis normatius i l'adaptació dels protocols**.
- ◆ En general, s'han **modificat quadrants i suspès permisos**. S'han adaptat les patrulles i s'han aplicat les mesures de prevenció recomanades.
- ◆ La gran majoria dels serveis es considera **molt o bastant** preparat per fer front a un possible rebrot de la malaltia
- ◆ De la Diputació de Barcelona s'espera majoritàriament **suport material i logístic**.

Mitjana dels municipis participants a l'enquesta

● % de personal del Servei que ha donat positiu de COVID-19 respecte el total de personal del Servei	2,8%
● % de personal del Servei que s'ha efectuat alguna prova (test ràpid i/o proves PCR COVID-19) respecte el total del personal del Servei	41,5%
● % de personal del Servei que ha donat positiu de COVID-19 respecte el personal del Servei que s'ha efectuat test ràpids i/o proves PCR de COVID-19	6,8%
● N. de proves de COVID-19 realitzades al personal del Servei (proves PCR+ test ràpid) respecte el personal del Servei que s'ha efectuat alguna prova	1,2
● % de personal del Servei de baixa respecte el total de personal del Servei (absentisme)	16,9%
● % de personal del Servei de baixa o permís (per ser persona de risc COVID-19) respecte el total de personal del Servei (absentisme)	3,8%
● % d'hores extraordinàries sobre les hores de conveni en l'estat d'alarma	1,7%
● % de personal del Servei que ha utilitzat suport psicològic respecte el total de personal del Servei	0,0%
● % de personal del Servei que ha realitzat formació especialitzada amb motiu del COVID-19 respecte el total de personal del Servei	29,4%

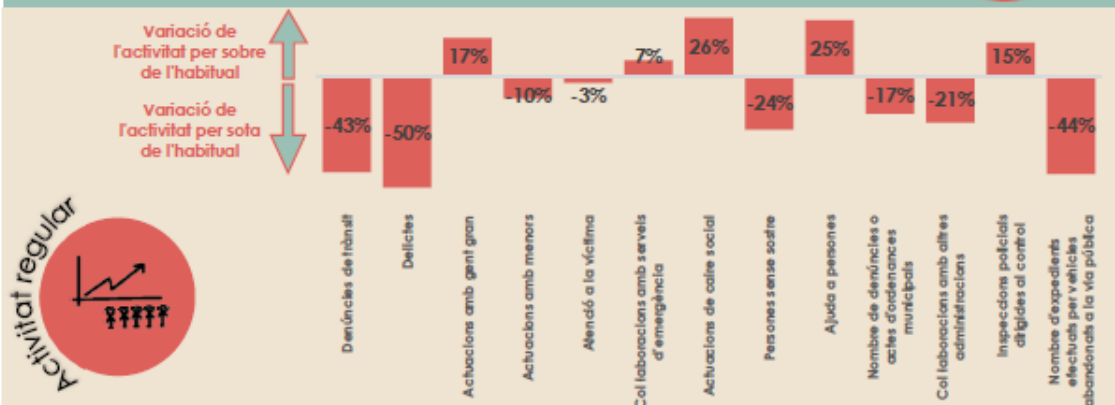

Activacions estat d'alarma

● Denúncies (a persones) per incompliment de les mesures establertes en l'estat d'alarma COVID-19 per cada 1.000 habitants	16,4
● Nombre de detencions relacionades amb l'incompliment de mesures de l'estat d'alarma COVID-19 per cada 10.000 habitants	0,7

● Nombre de mascaretes per treballador/a del Servei de Policia rebuts o comprats durant l'estat d'alarma	86
● Nombre de guants (parets) per treballador/a del Servei de Policia rebuts o comprats durant l'estat d'alarma	114
● Nombre d'ulleres de protecció per treballador/a del Servei de Policia rebuts o comprats durant l'estat d'alarma	1

A1 - Enquesta elaborada per a la recollida de dades

VARIABLES*		Valor	Comentaris i observacions
<i>Els valors de les variables fan referència al període de l'estat d'alarma (14/3 a 21/6)</i>		<i>Afegeix el valor aquí ↓</i>	<i>Podeu afegir observacions o comentaris respecte la variable corresponent ↓</i>
RECURSOS HUMANS I SALUT	1 Nombre total de personal del Servei de Policia que ha donat positiu de COVID-19 durant el període de l'estat d'alarma		
	2 Nombre total de personal del Servei de Policia que s'ha fet almenys un test ràpid o prova PCR COVID-19 durant el període de l'estat d'alarma		
	3 Nombre total de proves realitzades COVID-19 (proves PCR + test ràpids) durant el període de l'estat d'alarma		
	4 Nombre total de personal del Servei de Policia que ha estat de baixa durant el període de l'estat d'alarma		
	5 Nombre total de personal del Servei de Policia de baixa (o permís) per ser pesones de risc del COVID-19 durant el període de l'estat d'alarma		
	6 Hores extraordinàries totals realitzades pel personal del Servei de Policia durant el període de l'estat d'alarma		
	7 Nombre de personal del Servei de Policia que ha utilitzat suport psicològic per causa de la COVID-19 durant el període de l'estat d'alarma		
	8 Personal del Servei de Policia que ha fet formació especialitzada amb motiu del COVID-19 durant el període de l'estat d'alarma		
ACTUACIONS ESTAT D'ALARMA	1 Denúncies a persones per incompliment de les mesures establertes en l'estat d'alarma (TOTAL) durant el període de l'estat d'alarma		
	2 Nombre de detencions relacionades amb l'incompliment de mesures de l'estat d'alarma durant el període de l'estat d'alarma		
	3 Nombre de vehicles denunciats per incompliment del confinament en els controls específics durant el període de l'estat d'alarma		
	4 Nombre d'actuacions de la policia local en matèria de salut per causa del COVID-19 durant el període de l'estat d'alarma		
MATERIAL	1 Nombre de mascaretes rebudes o comprades durant l'estat d'alarma		
	2 Nombre de guants (parells) rebuts o comprats durant l'estat d'alarma		
	3 Nombre d'ulleres de protecció rebudes o comprades durant l'estat d'alarma		

Respecte a les activitats del Servei de Policia local, valori de 0 a 10 en quina mesura creu vostè que l'activitat durant el període d'alarma ha augmentat o disminuït en cadascun dels següents àmbits (on 10 significa que s'ha incrementat molt l'activitat, 5 que s'ha mantingut la mateixa activitat i 0 que no hi ha hagut activitat en aquest àmbit):			
ACTIVITAT REGULAR	1	Denúncies de trànsit (Policia de trànsit) durant el període de l'estat d'alarma	
	2	Delictes (Policia de seguretat) durant el període de l'estat d'alarma	
	3	Actuacions amb gent gran (Policia assistencial) durant el període de l'estat d'alarma	
	4	Actuacions amb menors (Policia assistencial) durant el període de l'estat d'alarma	
	5	Atenció a la víctima (Policia assistencial) durant el període de l'estat d'alarma	
	6	Col·laboracions amb serveis d'emergència (Policia assistencial) durant el període de l'estat d'alarma	
	7	Actuacions de caire social (Policia assistencial) durant el període de l'estat d'alarma	
	8	Persones sense sostre (Policia assistencial) durant el període de l'estat d'alarma	
	9	Ajuda a persones (Policia assistencial) durant el període de l'estat d'alarma	
	10	Nombre de denúncies o actes d'ordenances municipals (Policia administrativa) durant el període de l'estat d'alarma	
	11	Col·laboracions amb altres administracions (Policia administrativa) durant el període de l'estat d'alarma	
	12	Inspeccions policials dirigides al control (Policia administrativa) durant el període de l'estat d'alarma	
	13	Nombre d'expedients efectuats per vehicles abandonats a la via pública (Policia administrativa) durant el període de l'estat d'alarma	

QUALITATIVES	1	<i>Quines són per a vostè les principals dificultats amb que s'ha trobat a l'hora de fer front a l'estat d'alarma?</i>
	2	<i>En cas d'un nou rebrot, creu que la seva organització esta molt, bastant, poc o gens preparada? En cas de respondre poc o gens, especifiqueu-ho</i>
	3	<i>S'ha vist retallada la jornada laboral del personal del Servei de Policia per combatre la pandèmia, o s'ha produït algun canvi de quadrant que hagi afectat a la presència real del personal? En cas afirmatiu indicar si ha implicat incrementar les hores extres, si s'ha pogut ampliar la plantilla amb interins, o bé si s'ha vist afectat el servei.</i>
	4	<i>Quin suport espera de la Diputació de Barcelona?</i>
BONES PRÀCTIQUES	<i>Durant el període de l'estat d'alarma el seu Servei de Policia ha realitzat alguna bona pràctica destacada en referència a les problemàtiques sorgides pel COVID-19</i>	
	TÍTOL DE LA BONA PRÀCTICA:	
	Breu explicació de la bona pràctica:	
MALES PRÀCTIQUES	<i>Durant el període de l'estat d'alarma el seu Servei de Policia ha realitzat alguna mala pràctica destacada en referència a les problemàtiques sorgides pel COVID-19</i>	
	TÍTOL DE LA MALA PRÀCTICA:	
	Breu explicació de la mala pràctica:	

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Recursos Humans,
Hisenda i Serveis Interns

Direcció de Serveis de Planificació Econòmica

Servei de Programació

Edifici Can Serra

Rambla de Catalunya, 126, 5è

08008 Barcelona

Tel. 934 022 237

s.programacio@diba.cat

www.diba.cat/web/menugovernlocal/cci_policialocal